

stat în abordarea, general laică, a subiectelor dezbătute într-o amplă scală temporală și spațială. S-a mai subliniat faptul că, din debut, Comisia Mixtă a sprijinit numeroase momente de colaborare din istoria fiecărui popor, cum a fost, în cazul de față, omagierea înscăunării regelui Matia Corvinul.

Ambele delegații apreciază și confirmă faptul că genul de traducere simultană (Deáki Levente, Gheorghieni) a facilitat exprimarea nestânjenită lingvistic și a înlesnit un benefic schimb de opinii.

Comisia Mixtă socotește importantă și urgentă editarea unui volum de studii elaborat de contributori maghiari și români, care ar putea cuprinde și materialele prezentate în sesiunea de la București. Totodată, același for comun consideră că atât cele două Academii, cât și alte instituții sau organisme ar trebui să acorde mai mult sprijin financiar concretizării manifestărilor științifice organizate, la doi ani, de către Comisia Mixtă.

Comisia Mixtă a decis ca, după consultarea altor colegi de specialitate, să se definească subiectul proximei reuniuni, care se va ține în Ungaria (2010), cu opțiunea pentru una din cele două teme stabilite acum: 1) *Evoluția structurii așezărilor și modernizarea*; 2) *Istoria în literatură*, și din considerentul acceptării sugestiei privind necesitatea ancorării științei istorice în realitatea imediată. Data și locul simpozionului se vor preciza ulterior, în funcție de calendarul Academiei Maghiare de Științe și al Institutului de Istorie de la Budapesta, dar și de anumite circumstanțe bugetare.

Participanții la reuniunea de lucru a Comisiei Mixte au reiterat mulțumirile lor față de conducerea Academiei Române, a Institutului de Istorie „George Barițiu” și a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, ca și față de alte instituții implicate în buna desfășurare a evenimentului științific, pentru condițiile deosebite asigurate în capitala României.

Cele două delegații au insistat lucid asupra urmărilor imediate și de durată ale întâlnirilor periodice statuate între istoricii din cele două țări, pentru dezvoltarea trudei reciproce de mai bună cunoaștere și înțelegere profesională și umană, desfășurată sub oblăduirea Comisiei Mixte Româno-Maghiare de Istorie.

*Stelian Mândruț*

secretarul părții române a Comisiei Mixte

**SESIUNE INTERNAȚIONALĂ DE COMUNICĂRI:  
REALITĂȚI SOCIALE ȘI IMPLICARE POLITICĂ  
ÎN TRANSILVANIA ÎNTRE 1848-1867**

**Cluj-Napoca, 10-11 iunie 2008  
în cadrul „ZILELOR ACADEMICE CLUJENE”**

Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române a organizat această sesiune cu prilejul împlinirii a 160 de ani de la Revoluția română din Transilvania, în cadrul „Zilelor Academice Clujene”. Multe comunicări ale specialiștilor de la Sectorul de Istorie modernă au conținut și au făcut cunoscute cele mai noi cercetări și rezultatele acestora privind unele aspecte fundamentale ale evenimentelor declanșate pe plan european și local de memorabilul martie 1848, dar focusul atenției și al operatelor prezentate s-a îndreptat și asupra unor consecințe mai apropiate sau mai îndepărtate în timp, ce au decurs din Revoluție și din programele acesteia și și-au pus amprenta asupra deceniilor următoare.

De fapt, Revoluțiile din 1848, prin importanța și amploarea lor, n-au fost doar evenimentele majore din 1848/1849, ci au constituit adevărate procese istorice, deoarece au venit și s-au manifestat cu putere pe plan politic, cu o încărcătură grea și complexă din deceniile premergătoare, încercând să rezolve în mod democratic dezideratele naționale ale majorităților etnice din Monarhia habsburgică. Soluțiile și programele propuse atunci au fost reiterate în perioada istorică postpașoptistă, până când substanța și mesajul lor fundamental, ce consta din federalizarea etnico-națională sau „elvetizarea” Monarhiei au fost contracarate și zădărnicate de refuzurile repetate ale Vienei și Budapestei. Aceste programe se epuizează, dispar de pe scena istorică, iar eforturile și speranțele majorităților etnice nemaghiare și negermane, ce constituiau în sensul modern al noțiunii singurele națiuni pe teritoriile revendicate, ceilalți fiind minorități etnice, se deplasează spre exterior și se axează în interior pe destrămarea statului dualist și realizarea propriilor lor state naționale.

Întrucât un număr important de comunicări ale specialiștilor de la Sectorul de Istorie modernă al Institutului de Istorie „George Barițiu” și ale unor cercetători din Serbia, Austria, Ungaria, Statele Unite ale Americii, Marea Britanie, Republica Moldova au abordat subiecte și tematici referitoare la întreaga perioadă parcursă de popoarele Monarhiei habsburgice în epoca modernă, am hotărât cap până în iunie 2009, toate comunicările să constituie și să se înmănuncheze într-un volum de studii sub titlul de *Realități sociale, mentalități și evoluții politice în Transilvania între anii 1848-1918*.

Comunicările au evidențiat rezultatele cercetărilor efectuate de specialiști asupra unor tematici variate referitoare la mișcările conspirative și masonice în care s-a implicat Eftimie Murgu înainte de 1848 și cum au influențat ele mersul lucrurilor în 1848 (Varga Attila), ce înseamnă istorie și cultură în manuscrisele filosofice ale lui Simion Bărnuțiu, lider de primă importanță al Revoluției (Ionuț Isac), cum s-au manifestat cele trei „națiuni”, română, maghiară și săsească, în revoluțiile din Transilvania la 1848 (Ela Cosma) [din care însă doar românii constituiau ca majoritate o națiune în sensul modern al noțiunii, iar neromânii alcătuiau doar minorități etnice sau naționalități] sau s-au reconstituit gândirea și acțiunea politică de la 1848-1849 a lui Ioan Maiorescu la parametrii ei naționali și europeni, care au propus alianțe democratice europene federative ca să protejeze națiunea română și alte națiuni asuprite din zonă de pericolul rus. N-au lipsit nici aspecte neplăcute sau de-a dreptul negative și stânenitoare care au demonstrat că anumiți clerici români blăjeni au fost informatori ai autorităților maghiare de stat și au contribuit la dibuirea și arestarea unor conducători români ai Revoluției, care apoi au fost executați (Gelu Neamțu). Stelian Mândruț a reconstituit cum s-a format colectivul de documente 1848 (Transilvania) de la Institutul de Istorie din Cluj, în anii grei ai regimului totalitar din 1956-1962, persecutarea, arestarea și urmărirea efectuată de securitate asupra lui Silviu Dragomir, dar și cum și de către cine au fost salvate și lăsate spre cercetare documente, fructificate de generația de acum a istoricilor noștri în cele 8 volume prestigioase de *Documente privind Revoluția de la 1848-1849 din Transilvania*.

Pe baza unor informații inedite de arhivă, a studierii unei bibliografii generale și speciale vaste, a unui travaliu științific susținut a fost prezentată comunicarea ce reconstituie, în liniile sale directe, atitudinea politică a sașilor ardeleni în timpul neoabsolutismului (Mádly Loránd), subiect ce constituie de fapt și tematica tezei de doctorat a tânărului nostru coleg. Donația acordată de Francisc Iosif I Bisericii Române Greco-catolice sau Unite cu Roma din Transilvania a fost reconstituită exact pe bază de statistici, cifre, repartizări pe sate și biserici, cu descrierea procedurilor stabilite în 1852, cu

ocazia vizitei monarhului în Transilvania (Daniela Deteșan), iar altă comunicare a analizat în ce constă și ce semnificații au continuitatea și discontinuitatea evoluției programatice a mișcării naționale a românilor din Transilvania din 1860-1861, cu cea din 1848-1851, cu pendulațiile ei inerente între programele minimale, ce urmăreau să aplice principiul naționalității pe baza legitimismului istoric de stat (Staatsrecht), deci în Ardeal, și cele maximale care pledau pentru aplicarea acestui principiu pe baze etnice largi, adică pe tot teritoriul din Monarhie, unde cei ce vorbeau limba română erau mai numeroși decât neromânii (Ardeal, Banat, Crișana, Maramureș, Partium, Bucovina) [Dumitru Suci]. A fost, de asemenea, relevată în sesiune importanța fondurilor și s-au dezvoltat perspectivele deschise de Arhiva Episcopiei Romano-Catolice de Timișoara pentru cercetarea istorică a perioadei 1848-1867 (Claudiu Călin). De la Chișinău este anunțată interesanta comunicare *Circuitul istoric al valorilor din perspectiva condițiilor sociale* (Ana Pascaru).

Unele comunicări externe au fost deja expediate, altele sunt așteptate să sosească în scurt timp, în vederea pregătirii pentru tipar a volumului de studii cu titlul și conținutul propus și preconizat de noi în această succintă prezentare. Comunicările abordează aspecte semnificative ale unei istorii naționale și sociale largi, cuprinse între 1848 și începutul secolului al XX-lea, cum sunt: evenimentele de la 1848 din Viena, văzute în lumina unor date necunoscute (Alexa Lipka), manifestări revoluționare din 3 comitate ale Ungariei – Baranya, Somogy și Tolna, în 1848-1849 (Gözszy Zoltán), Revoluția sârbilor de la 1848-1849 (Ljubivoje Cerović și Vasa Lupulović) sau legislația maghiară privind emigrarea din Ungaria (Minerva Loghin, Londra). Singura comunicare venită din străinătate ce se referă la aspecte și realități din istoria națională românească este reconstituirea cadrului politic în care s-a manifestat Conferința de la Timișoara și protestul acesteia din 1860 împotriva anexării Banatului la Ungaria (Gheorghe Naghi – California, SUA).

Dumitru Suci  
Coordonator

**SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL  
ȘTIINȚA GENEALOGIEI AZI - CERINȚE METODOLOGICE  
ȘI PERSPECTIVE ALE CERCETĂRII**

**Cluj-Napoca, 11 iunie 2008  
în cadrul „ZILELOR ACADEMICE CLUJENE”**

În ziua de 11 iunie 2008 a avut loc, în cadrul „Zilelor Academice Clujene”, Simpozionul Internațional *Știința genealogiei azi - cerințe metodologice și perspective ale cercetării*. La Simpozion au fost prezentate șase comunicări științifice și s-au făcut tot atâtea intervenții ale cercetătorilor participanți pe marginea problematicei aflate în dezbateri. Patru dintre comunicări au fost susținute de membri ai Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române: prof. univ. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului, C. Ș. I dr. Dumitru Suci, șef de sector, C. Ș. I dr. Gelu Neamțu și C. Ș. II dr. Ela Cosma, iar două dintre ele de cercetători științifici din străinătate: dr. SC Milan Krajčović de la Institutul de Istorie din Bratislava al Academiei Slovace de Științe, respectiv Marius Tărăță, cercetător științific la Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe din Republica Moldova din Chișinău, prin participarea cărora simpozionul a dobândit caracter internațional.